

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Pietingbaan

Boechout - Wommelgem, Antwerpen

2023L32

ARCHEOLOGIENOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Wouter Van Goidsenhoven

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2023

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	3
1.1 Administratieve gegevens	3
1.2 Synthese	5
1.3 Gemotiveerd advies	6
1.4 Conclusie	6
BIBLIOGRAFIE	7
BIJLAGE	8

INLEIDING

De initiatiefnemer plant de realisatie van een serre en de uitbreiding van een corridor op de grens van Vremde, deelgemeente van Boechout en Wommelgem, in de provincie Antwerpen. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt 17 584 m². De opdrachtgever plant over het volledig onderzoeksgebied bodemingrepen.

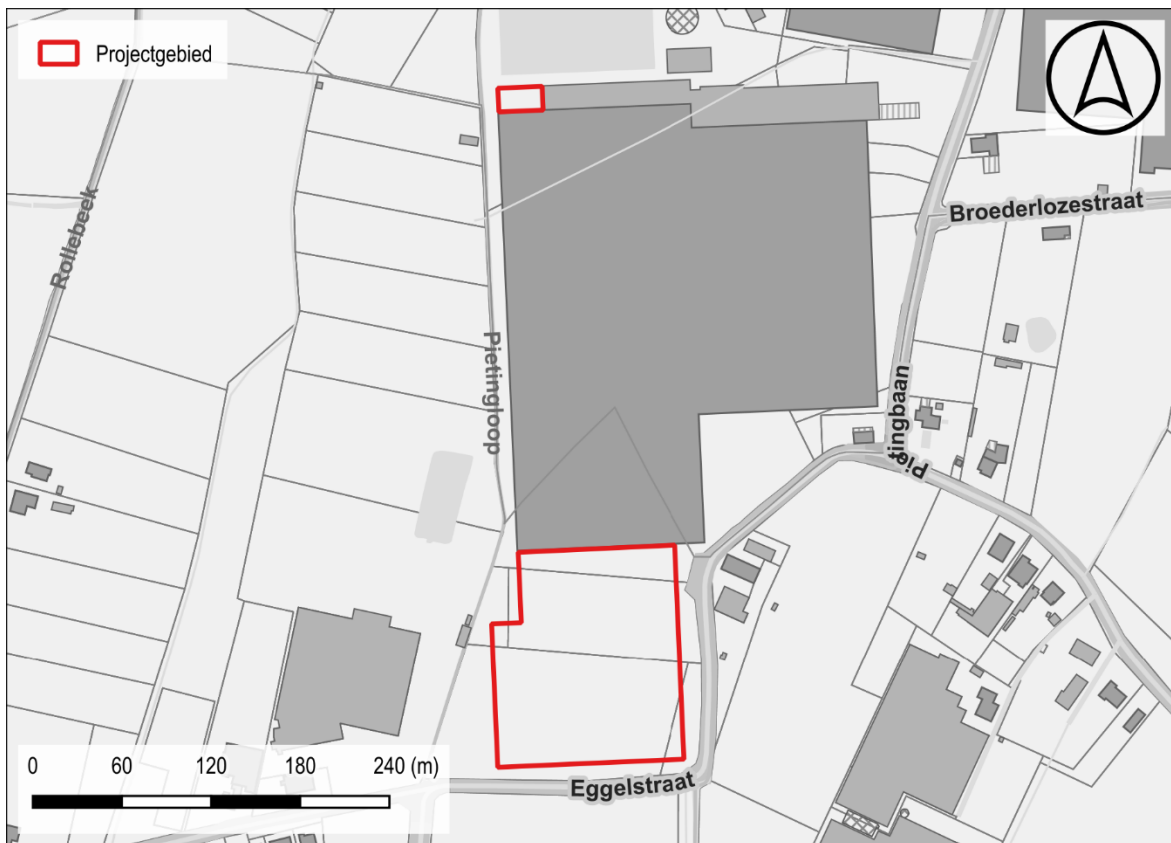
Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als agrarische gebieden. Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 5000 m² bedraagt.

RUBEN WILLAERT NV is aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureaustudie en aansluitend landschappelijk bodemonderzoek op te maken met het oog op een advies naar uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding, of vrijgave van het terrein.

1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2023L32	
ERKENNINGSNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0069	
<i>BOUNDING GEOMETRY</i>	X ₁ : 159719	Y ₁ : 208333
	X ₂ : 160509	Y ₂ : 208898
KADASTER	Boechout Afdeling 2, Vremde, Sectie A, Nummers 1b, 2, 3, 4, 5 Wommelgem Sectie D, Nummer D192a	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Figuur 1	

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt)

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de uitbreiding van een bestaand serrecomplex aan de Pietingbaan te Vremde. Het plangebied bestaat uit twee delen. In het noordelijke deel is de uitbreiding van een bestaande corridor gepland over een oppervlakte van ca. 477 m². In het zuiden wordt een nieuwe glasbouw voorzien over een oppervlakte van ca. 17 107 m². De nieuwe serres wordt gefundeerd door middel van kleine zolen van 40 cm op 40 cm tot 80 cm diepte.

Het onderzoeksgebied bevindt zich op de noordelijke flank van de Boomse cuesta, in het overgangsgebied tussen de cuestarug en het noordelijk gelegen alluvium van de Schijn waar heden de Herentalse Vaart loopt. Het plangebied wordt geflankeerd door de Pietingloop in het westen en de Weverloop in het oosten. De Quartairgeologische kaart geeft op het grootste deel van het onderzoeksgebied een profielopbouw weer waarvan de top bestaat uit fluviatiele afzettingen van het Holoceen. Op het DHMV valt op dat de zuidelijke zone van het plangebied iets lager gelegen is dan de oostelijk en westelijk gelegen terreinen. De bodemkaart geeft ter hoogte van het plangebied stuwwatergronden weer die quasi permanent nat zijn. Deze bodems waren in het verleden doorgaans minder geschikt voor permanente bewoning of bewerking.

Deze minder geschikte ondergrond blijkt echter niet uit de cartografische bronnen. Meer dan waarschijnlijk werd het terrein intensief gedraineerd teneinde het geschikt te maken voor bewerking in de 18^e eeuw. Op de Ferrariskaart is te zien dat het plangebied in gebruik is als akkerland. Ten oosten van de geplande serre is een hoeve afgebeeld. Ten noordwesten is het kasteel van Wommelgem te herkennen. Op de 19^e-eeuwse bronnen is weinig tot geen verschil op te merken inzake het landgebruik. Het terrein blijft vrij van enige bebouwing. Doorheen de orthofotosequentie is te zien dat het terrein in gebruik is als grasland tot op heden.

De Kempen zijn rijk aan sites uit de metaaltijden. In de ruime omgeving van het plangebied zijn verschillende archeologische vindplaatsen en indicatoren gekend. Bij een aantal proefsleuvenonderzoeken zijn echter geen of enkel (sub)recente sporen aangetroffen. Aan de Vremdesteenweg zijn sporen van bewoning in de metaaltijden in kaart gebracht. Het betreft sporen die wijzen op de nabijheid van een erf. Ook in het centrum van Vremde werd reeds vlakdekkend archeologisch onderzoek uitgevoerd. Hierbij werd een grafmonument uit de bronstijd in kaart gebracht en enkele sporen die eveneens in de metaaltijden geplaatst kunnen worden. Daarnaast werden er relictten zoals grachten en kuilen uit de volle en late middeleeuwen onderzocht. In de ruime omgeving werden eveneens een aantal veldkarteringen uitgevoerd. Hierbij werden lithische artefacten, handgevormd aardewerk en aardewerk uit de Romeinse periode en middeleeuwen ingezameld. Hoewel deze oppervlaktevondsten een louter indicatief karakter hebben kan wel gesteld worden dat deze wijzen op een quasi doorlopende menselijke aanwezigheid in de omgeving sinds de steentijden.

Hoewel in de omgeving uitgegaan kan worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed wordt, vanwege de zeer beperkte impact van de geplande ingrepen, een doorlopend onderzoekstraject als weinig zinvol ingeschat.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande ingrepen aan de Pietingbaan te Vremde worden geen bijkomende onderzoeksdaten aanbevolen. Het voornaamste argument om af te zien van verder archeologisch onderzoek is de zeer beperkte impact van de geplande ingrepen. De enige verstoring die de nieuwe serre met zich meebrengt zijn de puntlocaties waar de funderingsvoeten worden gestoken. Deze hebben een omtrek van 40 cm op 40 cm. Hoewel niet gesteld kan worden dat het bodemarchief lokaal niet verstoord zal worden door deze funderingszolen is deze dermate beperkt dat aangenomen kan worden dat, indien erfgoed aanwezig is binnen de grenzen van het plangebied, dit slechts in zeer beperkte mate bedreigd wordt. Daarnaast moet ook gewezen worden op de bodemkundige gegevens die doen vermoeden dat het terrein tot aan de grote ontginningsbeweging in de middeleeuwen minder geschikt was voor permanente bewoning of bewerking. Vanwege de vermoedelijk zeer beperkte impact van de geplande werken en het feit dat het bodemarchief voor het grootste deel in-situ bewaard kan blijven wordt een doorlopend onderzoekstraject als weinig zinvol ingeschat.

1.4 Conclusie

De opdrachtgever plant de realisatie van nieuwe serres aan de Pietingbaan te Vremde. Aangezien de ingrepen een minimale impact hebben op het bodemarchief wordt een doorlopend onderzoekstraject als weinig zinvol ingeschat.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Niet van toepassing

KAARTMATERIAAL

Niet van toepassing

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroenderfgoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).....	4
--	---

